

Työmarkkinakeskusjärjestöjen esitykset 18.10.2012 koulutuksen ja työelämän yhteistyön kehittämiseksi

- Ehdotukset valmisteltu työurasopimuksen pohjalta käynnistetyssä työryhmässä keskusjärjestötasolla.
- Neuvottelut alakohtaisiksi nuorten työllistämissopimuksiksi jatkuvat edelleen liittotasolla, määräaika 30.11.2012.
- Tavoitteena löytää nuorille työ- ja kouluttautumismahdollisuuksia yhdistämällä koulutusta ja työpaikalla tapahtuvaa oppimista.
- Ehdotukset painottuvat vailla ammatillista koulutusta olevien nuorten mahdollisuuksiin hankkia työelämässä tarvittava perusammattitaito, erityisesti mahdollisuuksiin lisätä yksilöllisiä koulutuspolkuja ja kehittää työpaikalla tapahtuvaa oppimista.

1. Otetaan käyttöön avoin ammattiopisto -toimintamalli työ- ja elinkeinotoimistojen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien yhteistyössä

- Avoin ammattiopisto -toimintamalli suunnataan alle 25-vuotiaille työttömille ilman ammatillista koulutusta tai koulutuspaikkaa oleville nuorille sekä nuorille, jotka ovat keskeyttämässä ammatillisia opintojaan. Nuori saa tukea ja ohjausta koulutukseen ja työelämään liittyvissä kysymyksissä, voi suorittaa kesken jääneitä opintojaan tai pääsee alkuun opinnoissaan.
- Toimintamalli sisältää sekä henkilökohtaisen ohjauksen että yksilöllisesti suunniteltua työvoimakoulutusta (esim. tutkinnon osa) tai koulutus- ja työkokeiluja. Palveluverkosto rakennetaan paikallisesti TE-toimistojen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien kesken.

2. Luodaan toimintamalli nuorten tuetusta oppisopimus-koulutuksesta ja käynnistetään kokeiluhanke tutkinnon osaan johtavan tuetun oppisopimuksen toteutusvaihtoehtoista

- Yhdistämällä oppilaitoksessa, työpajassa ja työpaikalla tapahtuvaa oppimista voidaan tukea nuorten siirtymistä koulutuksen kautta työelämään.
- Nuorten tuettu oppisopimus edellyttää uudenlaista toimintamallia työnantajien ja nuorten tueksi.
- Käynnistetään kokeiluhanke tutkinnon osaan johtavan tuetun oppisopimuksen toteutusvaihtoehtoista.

Nuorten tuetun oppisopimuksen toimintamalli (diat 5-8)

- Tuetun oppisopimuksen malli sisältää erilaisia keinoja, joita hyödynnetään kunkin opiskelijan kohdalta tarvittavilta osin.
- Työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävää tuettua oppisopimuskoulutusta täydennetään oppilaitoksessa järjestettävällä tietopuolisella koulutuksella.
- Nuori ja työnantaja/työpaikkaohjaaja tarvitsevat esim. koulutuksen järjestäjän/oppisopimuksen järjestäjän tukea koko prosessin aikana mm. tutkinnon vaatimusten tavoitteisiin soveltuvien työtehtävien tunnistamiseen, oppisopimukseen ja osaamisen osoittamiseen liittyvien lomakkeiden täyttämiseen, henkilökohtaistamiseen näyttötutkinnoissa sekä ohjaukseen ja arviointiin työpaikalla.

Tuetun oppisopimuksen kehittämiskohteet

Tuki rekrytointivaiheessa työpaikalle ja nuorelle

Uudenlaiset toimijat/ toimintamallit oppisopimuksen järjestämiseen

- Yksityiset yritykset ja/tai oppisopimuksen/koulutuksen järjestäjän roolin laajentaminen
- Hakijoiden kartoitus, lopullisen päätöksen tekee työnantaja
- Etsii oppisopimustyöpaikan nuorelle
- Hoitaa oppisopimukseen liittyvät paperityöt

Oppisopimukseen valmistava koulutus

- Työelämän perusvalmiudet, tarvittaessa esim. työturvallisuuskortin tai hygieniapassin suorittaminen
- Voidaan toteuttaa eri tavoin
- Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja henkilökohtaistaminen

Ennakkojakso työpaikalla ennen mahdollista oppisopimuksen solmimista

- Nuorella ja työnantajalla mahdollisuus arvioida soveltuvuutta alalle ja työyhteisöön
- Motivaatio ja asenne
- Ei-työsuhteinen

Tuki opiskelijalle

Oppisopimus- opiskelijoiden vertaisryhmä

- Muodostetaan nuorista oppisopimusopiskelijoista ryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti ja pitää yhteyttä eri tavoin myös sosiaalisen median välityksellä
- Vahvistetaan opiskelijoiden yleisiä työelämä- ja opiskeluvalmiuksia
- Mahdollisuus jakaa kokemuksia vertaisryhmän kanssa ja viettää myös opiskelijaelämää

Opiskelijahuollon palvelut

- Terveystuella-, kuraattori- ja psykologipalvelut
- Tuki henkilökohtaiseen elämään liittyen

Tuki työpaikkaohjaajalle/yritykselle

Työpaikkaohjaajan koulutus ja tuki

- Työpaikkaohjaajakoulutus ja perehdyttäminen ohjaustehtävään
- Työpaikkalähtöiset koulutusmallit
- Työpaikkaohjaajien muuttuviin osaamistarpeisiin vastaaminen, esim. erityistä tukea tarvitsevien ohjaaminen
- Oppisopimuksen/koulutuksen järjestäjän edustajan työpaikoilla käynnit, säännöllinen yhteydenpito, neuvonta, konsultointi, tuki

Korotettu koulutuskorvaus/ palkkatuki

- Työnantajalle maksettava korotettu koulutuskorvaus/palkkatuki

3. Ammatillista koulutusta uudistetaan niin, että opiskelijat voivat joustavasti siirtyä ammatillisesta peruskoulutuksesta oppisopimukseen koulutuksen eri vaiheissa

4. Työssäoppimisen toteutustapoja monipuolistetaan

5. Luodaan uudenlaisia koulutusmalleja toimialojen erilaisiin tarpeisiin yhdistämällä koulutusta ja työpaikalla tapahtuvaa oppimista

6. Työpaikkaohjaajien koulutus määritellään ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja oppisopimuksen järjestäjien tehtäväksi

7. Opettajien työelämäjaksoja lisätään

8. Elinikäisen oppimisen ohjauspalvelut kuntoon paikallisesti

9. Yhteistyötä ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen eri järjestämismuotojen välillä tiivistetään

10. Yleissivistävän koulutuksen ja työelämän yhteistyötä lisätään

11. Korkeakoulujen ja työelämän yhteistyötä lisätään

Esitykset opetus- ja kulttuuriministeriölle

- Joustavien koulutuspolkujen lisääminen eri järjestämismuotojen yhteistyötä tiivistämällä edellyttää ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän kehittämistä ja uudistamista kokonaisuutena eri järjestämismuotojen erityispiirteet huomioon ottaen. Rahoituksen tulee kannustaa nopeampaan siirtymiseen koulutuksesta työelämään, eri järjestämismuotojen yhteistyön tiivistämiseen ja koko ikäluokan kouluttamiseen.
- Ehdotusten toteuttamiseen varataan erillistä hankerahoitusta, koska ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistuksen valmistelu ja lakimuutosten voimaantulo sekä tuloksellisuusrahoituksen ohjausvaikutukset vievät aikaa.

Esitys työ- ja elinkeinoministeriölle

- Työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa valmistelee avoin ammattiopisto -toimintamallin käyttöönottoa. Nuorten palveluverkosto rakennetaan paikallisesti TE-toimistojen, ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja työpajojen kesken.

Esitykset sosiaali- ja terveysministeriölle

- Työturvallisuussäädösten osalta tarkistetaan kolmikantaisesti STM:n ja VN:n asetukset nuorille työntekijöille sopivista, vaarallisista ja erityisen vaarallisista töistä. Työssä otetaan huomioon työsuojelun kehittyminen sekä eri toimialoilla tapahtunut työtehtävien ja –menetelmien muutos ja säädöspohjan selkeyttäminen.
- Sosiaali- ja terveysministeriö yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa huolehtii tarvittavin toimenpitein, että opiskelijahuoltopalvelut turvataan kaikille ammatillisen koulutuksen opiskelijoille. Järjestämismuoto ei saa asettaa opiskelijoita opiskelijahuollon palvelujen suhteen eriarvoiseen asemaan.